

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, kedd, 1908. február 18.

40. szám.

Szerkesztőség és kiadó:
Vicolo dell'Ospedale. (Uj Wurzer ház), I. em.
TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hóra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A magyar rappresentanték.

Szállok az urnak! . . . Azaz, a kevés magyar rappresentante uraknak. Tehát: *Onorevoli signori!* Önöket a városi képviselőtestületben alig lehet látni; de ha már láthatjuk is, isten ne adj', hogy egy szót szóljanak. Pedig sokszor igen kíváncsiak volnánk, hogy önök is hogyan gondolkodnak, sőt arra is kíváncsiak vagyunk, hogy egyáltalában gondolkodnak-e? Ezt a kérdést, bár kissé udvariatlanul hallik is, méltán feltehetjük, réven az önök hallgatóságának, ami meg nem szűnik soha. Úteltik a nagyságos rappresentanzában a magyarságot in corpore, vagy a magyarokat egyenkint, önök, mintha — bocsánat — az ángyuk köte nye mögött volnának olyankor. Se szinük, se szavuk, pedig méltóztassanak elhinni, hogy egy-egy bátor fölszólalásuk nagyon nagy örömet szerezne a kevés örömeiket látó fumei magyarságnak, de azt hisszük, hogy a fővárosi sajtó sem feledkezne meg arról, hogy oda ne írja nevüket azok s rába, akik a magyarság e végvárán az ország és annak hű fiaitért, a jogjaitól föl-föl merik emelni a szavukat.

De ezt az urak meg nem teszik s történetik a városban akármí, ami bennünk érdekelhetne, elnyelik magukba véleményüket, nehogy tudomására jusson az valakinek. Ez a magatartás pedig *inkompatibilis* a városi képviselőtestületi mandátumukkal! Tessék levonni a konzekvenciákat s sziveskedjenek a mandátumukat a tűzbe vetni, tisztességükre lemondani. A magyarság nem fényűzési cikkül választotta önöket a fiumei városi képviselőtestületbe, hanem azért, hogy érdekeit *megvédjék*, amellet lándzsát törjenek!

Az az érvelésük, amit kávéházi asztalok mellett megeresztenek, hogy sokkalta kevesebben vannak, semmint megvalósíthatnák ezt a kívánságot, nagyon gyöngye lábón áll. Ez az érvelés csupán elmaszkírozása a hivatalos meghunyászkodásnak, meg a *magánérdekek védelmének*.

Minden egyes felszólalásnak meg volna a maga jó hatása. Szavuk nagy súlylyul vetődnek a serpenyőbe, amelyen a közéleti igazságokat és igazságtalanságokat szoktuk mérlegelni. De azt az egy körülményt már sehogyan se kell nekünk respektálnunk, hogy az urak félős természetűek már születésüknél fogva, vagy hogy magánérdekeik is vannak. De ez csak *egyes* ember magánérdeke, s ha ezért önök hallgatni szoktak, mily joggal követelhetjük meg, hogy viszont *mindenek* jogáért nyissák meg néha a szájukat, amelyen át már sok okos dolgot és eszmét kívántunk hallani, de még

nem részesülhettünk ebben a ritka természeti türeményben.

Ezeknek a dolgoknak a felemlítése mindig alkalomadtán jön, amíg rappresentanza és magyar rappresentanté létezik. Mert a rappresentanzában egymásra vetődnek fel dolgok, amik bennünket is érdekelnek; és mert a magyar rappresentanté sohasem szokott fölszólalni. Nem is először pendítjük meg ezeket a kemény hurokat és — nem is utóljára.

A városi képviselőtestületi tag Fiumében annyi, mint az országban az országgyűlési képviselő. Panaszzsal, közérdekű kéréssel mindenkor lehet hozzájuk járulni nekik ebben a keretben megfelelő fórumokon, itt tehát a representanzában kötelességük eljárni. Kötelességük, mert vállalták apolgárságtól a megbízatást. Egy-egy ügyes-bajos ember pedig, ha valami baj, vagy jogtalanság éri — nem mehet máshová segítségért, csak a sajtóhoz. Nagyon sokszor tapasztaljuk ezt, de nincs ennek mindenben fogantaja, mert a sajtó főképpen arra való, hogy következetes küzdelemmel bizonyos időben érjen el valami eredményt. A rögtöni segélyre — csak a rappresentanté van kellőképpen berendezve.

Ezért a magyarság elé ezennel egy igen komoly indítványt lépünk. Ha a városnál valami jogtalan mellőzés, igazságtalanság éri: *elsősorban* egy magyar rappresentantéhoz forduljon közbejárásért, illetve azért, hogy interpellálja meg valamely szerencsés pénteki napon a podesztát. Ha az a rappresentanté pedig hallani sem akar efféléiről, csak akkor forduljon hozzánk, megtoldván panaszát azon legujabb tapasztalattal, hogy a magyar rappresentanték elhetetlenül viselik magukat a magyarsággal és jogaikkal szemben.

Csak a napokban kaptunk panaszt, hogy a vásáresarnokban megvonták tizenöt bazárosztól az engedélyt. Ez a tizenöt kereskedő tiz fiumei olasz-horvát és öt magyar emberből állott. Utána pedig visszaadták tiz embernek az árusítási jogát. És sziveskedjenek eltalálni, melyeknek? Annak a tiz fiumei olasz-horvátnak, amíg a deputációban panaszkodó öt magyarnak azt vágják a fejükhöz a városházán, hogy itt a magyarnak semmi keresni valója nincs! Itt éppen olyan nyilvánvaló a furfang, amikor csak az ugynevezett bensülötteket támogatják, mint amikor a tramway olasz és magyar föliratait leszedték csak azért, hogy az olaszt tehessék vissza a magyar nélkül.

Talán a hasonló kérdésekbe be tudnának néhanapján avatkozni a magyar rappresentanté

urak. Még egyszer fölkérjük a magyarságot, hogy *hozzájuk* is forduljanak panasszal, hadd láthassuk meg végre, kik képviselik a magyarságot hivatalosan a hivatalos Fiume előtt.

Robbanás az Union vegyigyárban.

Egy halott egy sebesült.

Tegnap délután, néhány perccel három óra után földrengésszerű lökés volt érezhető a torpedógyár és Cantrida között. A rengést hatalmas döbbenés kísérte s néhány pillanattal utóbb téglák, kötörmelékek, egy tetőzet repült a legöbe s nagy füstoszlop emelkedett az égen. Az első pillanatban senki sem tudta mi történt. Azután a füst iránya után a helyszíntre siettek az emberek. A hír gyorsan terjedt el a városban, hogy az Union vegyitermék gyárban valami szerencsétlenség történt. A rendőrséget a san nicoloi rendőrszem értesítette, mire az ügyeletes rendőrtiszt kérdést intézett a gyár igazgatóságához, ahonnan azt válaszolták, hogy a gépházban a harmadik kazán felrobbant. A gépház beomlott. A szerencsétlenségnek két áldozata van. A gyár egyik fűtője és gépésze. A gépész nyomban meghalt, a fűtő pedig valószínű, hogy elveszti szeme világát. Megmenekülését csodás véletlennek köszönheti. A szerencsétlenség alkalmával senki sem volt a gépház közelében. A megrendítő eseményről tudósítónk az alábbiakban számol be:

A San Nicolo közelében álló rendőrszem tegnap délután három óra tájban jelentette a rendőrségnek, hogy az Union vegyitermék gyárban szerencsétlenség történt. A részletek ismeretlenek voltak. Ormai ügyeletes rendőrtiszt nyomban kérdést intézett a gyár igazgatóságához. A válasz az volt, hogy a gyár gépházában a három kazán közül az egyik felrobbant a fűtő meghalt, a gépész megsebesült.

A gyár előtt ezalatt nagy kíváncsi tömeg verődött össze. A rendőrség utasítására nyomban a helyszínén termett négy mlakzai rendőr, akik a rend fentartásáról gondoskodtak. Néhány perccel utóbb kivonult a tűzoltók szerkocsija, mert az a hír volt elterjedve, hogy a robbanás következtében tűz támadt.

A hatóság részéről *Jelloushegg* és *Chiergo* dr. orvosok és *Ormai* ügyeletes rendőrtiszt jelentek meg. Ott volt *Egan* Lajos min. osztálytanácsos, iparfelügyelő is.

A gyár udvarán különös látvány tárult elő. A gépház tetejét a robbanás körülbelül 20 méternyi távolságba sodorta. Mindenféle tégladarábók és kötörmelékek hevertek. A gépház legnagyobb része bedőlt. A robbanás oly erős volt, hogy a három kazánt föl-zakgatta.

A fűtő *Brusics* Miklós 30 éves nős ember, aki verbenicoi illetőségű, nyomban meghalt. A romok majdnem teljesen elföldték a testét,

Mindjárt az ajtónál ráakadtak **Kukrecht** Lajos 36 éves iglauricsi illetőségű gépészre, aki az arcán szenvedett súlyos sérüléseket s valószínűleg elvesztette a szeme világát. Megmenekülését annak köszönheti, hogy jóval távolabb állott a robbanás pillanatában a kazántól.

A tüzoltók huzzák ki a két embert a romok alól. Brusics holtteste rettenetesen meg volt csonkítva. A vér teljesen elborította az arcát. A testén cafatokban lógott a hus.

Kubin igazgató nem tudja a borzalmas szerencsétlenségnek a magyarázatát adni. A rendőrség előtt kijelentette, hogy sem kazánkő, sem vízhiány nem okozhatták a robbanást. A kazánt két nappal a szerencsétlenség előtt takarították, de különben is a kazánokban mindig tisztított vizet használtak. Mulasztásról sem igen lehet szó, mert a két ember volt a gyár legmegbízhatóbb alkalmazottja. Ezt bizonyítja az a körülmény is, hogy néhány nappal ezelőtt az igazgató 10 koronával emelte a fűtő fizetését.

Kukrecht Lajos gépészt, akit a kórházban ápolnak, a rendőrség ma hallgatta ki. **Kukrecht** a kérdésekre azt válaszolta, hogy kazánkő nem volt, túlfeszültség sem okozhatta a robbanást, mert néhány pillanattal előbb nézte meg a feszültségmutatót, amely nyolc és egy negyed voltra mutatott, holott a maximális feszültség kilenc. A szegezésnél sem lehetett baj, mert a javítást csak néhány héttel ezelőtt eszközölték s akkor a kazánt, amely hat éve volt használatban, teljesen rendbe hozták.

A gyárban **Tilner** József portás vette észre elsőnek a szerencsétlenséget s ő értesített az igazgatót is.

Holnap a vizsgálóbíró élén szakértő bizottság megy a helyszínre, amely **Keömléy** Pál vizsgáló őbíróból, több szakértőből, **Egan** Lajos miniszteri osztálytanácsos iparfelügyelőből és **Ormay** ügyeletes rendőrtisztből fog állni. A bizottság vizsgálatot folytat majd annak a megállapítására, hogy a szerencsétlenséget mi okozhatta.

UJDONSÁGOK.

Farsangi naptár.

Február 16. Negyedik álarcos bál.
Február 19. Nagy „biancorosa” álarcos bál.
Február 22. Filharmonikusok jelmez bálja.
Február 23. Filharmonikusok nagy bálja.
Február 23. Nagy álarcosbál a Comunale színházban. Kezdeté este 9 órakor.
Február 26. A Jellacsics ezred tisztikarának jelmezbálja a Deák-szálló nagytermében.
Február 29. Nagy bál a Casino Patrioticóban.
Március 1. Nagy gyermekbál a Comunale-színházban. Kezdeté délután 3 órakor.
Március 3. Utolsó álarcosbál a Comunale-színházban.

— **Rappresentanza.** A városi képviselőtestület kedden 6 órakor a polgármester elnöklésével zárt ülést tart, amelyen kisebb adminisztratív ügyeket intéznek el.

— **Uj honpolgárok.** **Fulvio** Angelo iparos és **Ljubicich** János előmunkás szombaton tették le a magyar állampolgári esküt **Vio** Ferenc dr. polgármester előtt.

— **Lueger Lovranában.** Lueger bécsi polgármester az este Lovranába érkezett. Matugliéből Lueger Abbázián át lassu menetben hajtatott Lovranába. Abbáziában Lueger kocsija egy virágkereskedés előtt megállt és néhány bécsi hölgy virágot nyújtott át a polgármesternek. Lovranában sok villa és penzió tulajdonosa zászlót tűzött ki Lueger tiszteletére, aki megköszönte a lovranai polgármesternek a szíves fogadtatást és azonnal visszavonult, hogy az ut fáradalmait kipihenje.

— **A dohánygyári munkásnők bálja.** A Comunale falai között aligha folyt le olyan sikerült és szép mulatság, mint aminő a dohánygyári munkásnők szombaton este tartott bálja volt. Erről a mulatságról igazán el lehet mondani tulzás nélkül, hogy fölülmúlt minden eddigi hasonló bált s hogy rég nem uralkodott a színházban ilyen feszelen jókedv és vidám hangulat. A bálterem pazarul volt díszítve délszaki növényekkel. A rendezőség gondoskodott arról is, hogy minden hölgy díszes virágcsokrot kapjon a belépésnél. Fél 10 óra tájban Sperber zenekara rázendített a „Tabacchina” című fiemei népdalra. Majd **Termatsits** Kálmán királyi tanácsos neje megnyitotta a táncot **Zambelli** András munkással, leánya **Mercedes** pedig **Stricz** Józseffel, **Termatsits** Kál-

mán, a dohánygyár igazgatója **Ferlan** Giovanina munnásleánnyal táncolt. Majd két munkásleány pompás virágcsokrot adott át **Termatsits** Kálmánnak, amelynek szalágján művészi festmény volt. A bálanya arcképe, amelyet egy je'mezes nő tart. A mulatságon számos előkelőség jelent meg. Az első négyest háromszáz pár táncolta. A szép mulatság a reggeli órákban ért véget.

— **Az új szegényház** ma és holnap kedden tekinthető meg.

— **Felolvasás.** A fiemei állami tisztviselők egyesülete és a fiemei tanári kör szabad lyceuma e hó 17-én este fél 7 órakor vezető estélyt tart, amelyen be fogják mutatni a légei és milánói kiállításokat.

— **A kikötőből.** Érkezett 16-án: **Carolina** Newyorkból 878 bál gyapottal, **Tirol** Triestből 300 bál dohány és egyéb áru.

— **Munkások egy gépész ellen.** A Whitead-féle torpedógyárban a tenger alatti n szádok gyártásánál alkalmazva levő munkások között nagy volt az elégedetlenség, mert **Gregoretti** Ferenc gyári gépész a munkásokkal durván bánik. A munkások küldöttsége felkereste a gyár vezetőségét és kijelentette, hogy a **Gregoretti** nem bocsátják el, akkor beszüntetik a munkát. Amint **Gregoretti** értesült a munkások e kívánságáról, hajlandónk mutatkozott arra, hogy írásban bocsánatot kér a munkásoktól, de ezek nem elégedtek meg ezzel. — Az igazgatóság, hogy a sztrájt elkerülje, teljesítette kérésüket és elbocsátotta **Gregor** tit.

— **Életbiztonság az olasz vasutakon.** Milánóból sürgönyzik, **Porlanit** Tittoni külügyminiszter jószágigazgatóját a komo-milánói vasut mentén tegnap holtan találták meg. Minthogy **Porlani** nagyobb összeget akart egy milánói bankban deportálni és a pénz eltűnt, azt hiszik, hogy **Porlanit** utközben a vonaton meggyilkolták és kirabolták, holtestét azután kidobták a kocsiból. Az efféle vasuti rablógylkosság sűrűn fordul elő az olasz vasutakon, aminek főképpen a hanyag üzletvezetés az okozója.

— **A mi tengeralattjáróink.** Az osztrák-magyar haditengerészet részére mostanában hat tenger alatt járó naszádot építenek, kettőt a pólai arzenálban, kettőt a fiemei hajógyárban, ugyanennyit egy kieli hajógyárban. E hat naszád révén haditengerészetünknek számottevő és hasznavehető tenger alatt járó csapata lesz. A legelső tenger alatt járó naszád építésénél azt a követelést állították föl, hogy a naszád hosszú utat, nagy utazást bírjon egyfolytában a tenger alatt végezni. Ez óriási nehézségbe ütközött és szükségtelen. Ezért később mellőzték ezt a követelést, és elég, ha a naszád blokádon való áttörés idején, az ellenséges kikötő kémlelésére, vagy az ellenséges hajóra való lesben, rövid időre, és csak éppen annyira merül a tenger színe alá, hogy láthatatlan legyen. A most épülő naszádok ennek a követelésnek tökéletesen megfelelnek, ily módon harcra képes védő eszközök. A támadásra, nyílt tengeren való csatára, az ellenséges hadierő üldözésére és falhajására a tenger alatt járó naszád még nem elég gyors, és túlságosan sebezhető. A naszád használatának egyik főnehézsége az alámerített helyzetben való látás volt, de nemrég sikerült kitűnő körbenézőt szerkeszteni. Ennek felső vége a víz színe fölött marad, alatta az alámerült hajó parancsnoki tornyában elhelyezett tükörben a parancsnok nagy távolságra is mindent kitűnően láthat.

— **Eljegyzés.** **Wolmann** Gyula szusáki líkőrgyáros szeretetreméltó leányát **Wortmann** Róza kisasszonyt eljegyezte **Steinhardt** Ignác zágrábi kereskedő.

— **A magyar iskolahajó** érdekében szép mozgalmat indítottak a földmivelésügyi minisztérium tisztviselői. A mozgalom a gazdasági műszaki hivatalból indult ki s abban áll, hogy a tisztviselők egy évig havi illetményüknek egy csekély hányadát a magyar iskolahajó céljaira adományozzák. Eddig a kezdő hivatalon kívül a székesfejvári, nagyvárad és pécsi kulturmérnökhivatalok csatlakoztak a hazafias mozgalomhoz, s már más oldalról is érkeztek hírek, amelyek remélni engedik, hogy szélesebb körben is sikerülni fog hivatkozottaknak a ma még szerény akciónak. A mozgalom intézői a többi minisztérium tisztviselőit is meg akarják nyerni az eszmének, mert csak

így lehet remélni, hogy a kis adományokból számbavehető összeg gyűlik össze a magyar iskolahajó javára. A tisztviselők a gyűjtés eredményét az Országos Gyermekevédő Ligához küldik be.

— **Az osztrák Lloyd hanyatlása.** Az osztrák Lloyd tengerhajózási társaság, bár a múlt esztendőben az osztrák kormány új szubvenciós szerződést kötött a vállalattal, tizletévért kedvezőtlen eredménnyel zárja a legutóbbi forgalmi kimutatása, mely egyuttal az egész év forgalmi viszonyainak a tükre, jelentékeny visszaf. jődést mutat. A Lloyd bevételei tavaly harmincmillió koronára rugtak, ami a tavalyi eredményhez képest egy millió korona csökkenést jelent. A kedvezőtlen eredményt főleg a levantei forgalom visszaféjődése, az indiai rizs- juta- és gyapothozatalok és a keletázsiai forgalom csökkenése idézte elő.

— **Veres Sándor — visszavándorol.** **Veres** Sándor volt m. kir. operáénekes alig egy-két hónapja vándorolt ki az ujvilágba, hogy szerencsét próbáljon. Mindenki hazaigyezt ottan, de **Veres** Sándor úgy vélte, hogy az ő hatalmas baritonjának kelendősege lesz a nagy munka- és pénzpangásban is. Ezek a szép remények azonban nem váltak valóra, amit a **Tengerpart**-hoz írott levelével tanusít s amelyben tudatja, hogy indul vissza a szülőhazába. Amerika már nem a régi Amerika. Unalmas kezd lenni, mint a vén Európa s már a művészeket sem látja szivesen. Ezen azonban nekünk nincs mit buslakodnunk. Nem vándorolnak ki hazájukból a magyarok s akik kivándorolnak, hamarosan vissza is fordulnak. Hogy pedig a **Veres** Sándor visszajön, azon meg éppenséggel nem kell szomorkodnunk, mert aligha engedjük el Fiuméből annélkül, hogy egy-egy jó magyar népdallal ne mulattatna bennünket.

— **A kivándorlás ellen.** A kivándorlás megszüntetését, ezt ma már a kormányon kívül mindenki tudja, nem lehet hazafias eszmecserékkel megszüntetni, hanem olyan gazdasági intézkedéseket kell tennünk, amelyek természetesen megjavítják az országban az általános megélhetési viszonyokat. Ebben az értelemben dr. **Antal** Gábor pápai jogakadémiai tanár, aki hosszabb ideig volt Amerikában is, s így közvetlen tapasztalatai vannak az amerikai viszonyokról, egy igen érdekes felolvasást tartott a Közgazdasági Társaság legutóbbi ülésén. A céltudatos **irtokpolitikában** látja főképpen az eredményes utat. Nálunk a kötött birtok kérdése előtérben s oda kell hatni, hogy a városi tulajdont képező birtokok minél előbb parcelláztassanak, a parcellázó bankok pedig ne üzhessenek földuzsorrát, mert ez oda vezetethet, hogy inkább Amerikában vesznek földet s telepszenek meg, mint farmerek, ami pedig egyenlő volna az illetők végleges elvesztésével. Szükséges továbbá nagyszabású iparpolitika, mely megszünteti a hazai és amerikai bérek között levő óriási különbséget. A kivándorlók átlagos bérjévedelme 1 dollár 74 cent, vagyis 850 K., a magyar mezőgazdasági munkásé 1 K. 97 fillér. E különbség csábító erejét csak az ellensúlyozhatja, ha a mai extenzív gazdálkodást ipari kikészítés céljaira való termelési ágak művelése váltja fel. A mezőgazdaságnak a hazai iparban kell nagyobb fogyasztóra lenni, hogy a béreket emelhesse. Amerika is ez által vonzza a nagy tömegeket, hogy iparát nagy arányban fejlesztette. Ugyanennek köszönheti Németország is azt, hogy a kivándorlás ma már onnét 15-szörte kisebb, mint nálunk. Ebben kétségkívül fontos tényező volt egyébként Németországban az agkori biztosítás behozatala is. A magyar kormány azonban egyelőre többet, mint hazafias buzdításokat nem kockáztat s ami „komoly” munkát végezne, az is inkább szemfényvesztésnek felel meg.

— **A kivándorlók regénye.** „A Tengerpart” budapesti tudósítója jelenti: Vidéki színész korában **László** **Lebovics** Miksa Zomborban megismerkedett egy odaváló orvos özvegyével **Sneider** Kornéliával, akinek vagy 30 ezer koronája volt. **László** addig udvarolgotott a szép asszonynak, amíg elbolondította. Ravette, hogy költözzék ki vele Amerikába. Az asszony nem csak a pénzt de 13 éves leányát is magával vitte Newyorkba, ahol vendéglőt nyitott. Másfél esztendeig tartott a boldogságuk. Ekkor az asszony meghalt. A zombori árvaszék hirt kapott az asszony haláláról, s azt is közölték vele, hogy **László** **Miksa** a hagyaték egy jelentékeny részét el-

sikkasztotta. Erre az árvaszék megérte a new-yorki osztrák-magyar konzult, hogy tegyen följelentést László ellen sikkasztásért és küldje haza az árván maradt kis leányt. A konzul följelentésére Lászlót a gyermekbiróság elé állították, ahol azzal vágta ki magát, hogy az elhunyt asszony neki törvényes felesége volt. Erre meg is esküdött. Azután hajóra szállt s sietett vissza Magyarországra. Ugyanazon a hajón tért vissza egy rokona kíséretében a leány, akit László minden áron magához szeretett volna édesgetni, hogy ezen a révén a leánynak az árvaszéken örökölt vagyonát is megkaparítsa. A terve azonban nem sikerült. Megérkezve Budapestre, a rendőrség letartóztatta az ifjút s átadta az ügyészségnek, mely sikkasztásért, hamis esküért fogta pörbe. A sikkasztásért megszüntették ellene az eljárást, de hamis esküért vád alá helyezték. Ma ültek fölötte törvényt. Azzal védekezett, hogy a gyermekbiróság hibásan vette fel a jegyzőkönyvet. Ő azt mondta, hogy van törvényes felesége, de egy szóval sem mondta azt, hogy Sneider Károlyné volt a törvényes hitvese. A bíróság fölmentő ítéletet hozott, mert a new-yorki gyermekbiróságot nem tekinti hatóságnak, s különben is az e bíróság előtt tett vallomása a vádlottnak, nem volt perdöntő.

Nemzetközi képtárlat A De la Ville szálló 7. számú helyiségében Schwarcz Károly műkereskedő nemzetközi képtárlatot rendezett be, amelyben képviselve vannak a kiváló magyar, olasz, német, francia és más nemzetiségű művészek alkotásai. A képek között nagy számmal vannak pompás táj és genréképek. Schwarcz Károly alkalmasabb helyiség híján kénytelen volt a képkiallítást a De la Ville-ban berendezni. A képeket egész nap meg lehet tekinteni. Belépődíj nincsen.

TÁVIKAT. TELEFON.

A képviselőház.

A nemzeti követelések.

A horvátországi választások.

Supilo nem lesz képviselő.

Egy író halála.

Az Urania új igazgatója.

Tüntetés a házrészuzsora ellen.

Betiltott népgyűlés.

Az olasz flotta gyakorlatai.

Elsülyedt aózhajó.

A képviselőház.

BUDAPEST, febr. 17. A képviselőházat legközelebb ülésre hívják össze, amelyen a díszidensek Nagy Emil és társai bécsi szereplését fogják tárgyalni.

A nemzeti követelések.

BUDAPEST, febr. 17. A terézvárosi függetlenségi kör tegnap este tartotta évi közgyűlését, amelyen Batthyány Tivadar gróf ismertette az aktuális politikai kérdéseket és kijelentette, hogy a függetlenségi párt csak abban az esetben vállalja a hadügyi terheket, ha rekompenciaképpen teljesítik a nemzeti követeléseket.

A horvátországi választások.

ZÁGRÁB, febr. 17. A horvát hivatalos lap mai száma közli Rauch báró rendeletét, amelylyel a horvátországi választásokat február 27 és 28-ára írja ki. — A bán egy újságíró előtt kijelentette, hogy bécsi látogatása jó eredménytel jár és hiába való egyes pártok erőlködése. Ezek nem fogják őt lemondásra rábírni.

Supilo nem lesz képviselő.

ZÁGRÁB, febr. 16. Rauch báró környezetéből eredő hír szerint Supilo Ferenc a fiumei „Novi List” szerkesztője nem lesz képviselő, mert ha Delnicén, vagy bárhol megválasztják, Rauch báró gondoskodni fog róla, hogy a törvény rendelkezése alapján megsemmisítsék mandátumát. Supilo ugyanis Horvát-

országban nem bír passzív választói joggal. A törvény szerint pedig csak az választható, aki tíz év óta a magyar állam polgára. Supilo csak 6 év múlva jut abba a helyzetbe, hogy mint aktív politikus folytathassa szereplését.

Egy író halála.

IPOLYSÁG, febr. 18. Honti Henrik ismert novellairó ma meghalt.

Az Urania új igazgatója.

BUDAPEST, febr. 17. Az Urania tudományos színház igazgatójává Szana Tamás örökébe Pekár Gyulát, a kiváló író neveztek ki.

Tüntetés a házrészuzsora ellen.

BUDAPEST, febr. 17. Az Oktogon téren ma délelőtt több ezer ember verődött össze, a kik tüntetni akartak a házrészuzsora ellen. A tüntetést a rendőrség megakadályozta. A tömeget szétverte. Több letartóztatás történt.

Betiltott népgyűlés.

MAKÓ, febr. 17. A nemzetközi szocialista párt tegnap népgyűlést tartottak. A rendőrség az egyik szónok beszéde miatt a népgyűlést betiltotta.

Az olasz flotta gyakorlatai.

MILANO, febr. 17. A Secolo jelenti Rómából: Általános meglepetést keltet, hogy az ideai tengerészeti gyakorlatokat, amelyeket a vezérkar tervei szerint az adriai tengeren kellett volna megtartani, a tyrrheni tengerbe helyezték át. A római osztrák-magyar nagykövet figyelmeztette Tittonit, hogy ha a gyakorlatokat az adriai tengeren tartják, ez ismét irredenta tüntetésekre adhatna okot, amit kívánatos volna elkerülni. Tittoni készséggel engedett a nagykövet kívánásának, de igen heves jelenete volt Bettolo tengernagygyal, aki eleinte a legerélyesebben tiltakozott a nagykövet beavatkozása ellen.

Elsülyedt gözhajó.

KRISZTIANIA, febr. 17. Az Atlasz gőzös Délafrika partjainál elsülyedt. A hajó legénysége a tengerbe veszett.

Felelős szerkesztő: Korcsmáros Nándor.

Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

Schenk Lajos

férfiszabó üzlete.

FIUME, Corso 7. sz. II. em.

Készít a legfinomabb angol és francia szövetekből a a legkényesebb igényeknek megfelelő divatos öltönyöket és felső kabátokat mérsékelt áron.

Nagy raktár hely- és külföldi szövetekben.

Gyors és pontos kiszolgálás.

A
„De la Ville“
kávéházban

ma és minden este

BARCA JENŐ

jeles kaposvári cigány zenekara

hangversenyez.

PÁLYÁZAT.

Az „Atlantica” Tengerhajózási Részvénytársaság Budapesten (V. Széchenyi utca 14.) pályázatot hirdet két hosszujáratu tengerészkapitányi állásra.

Csak olyan pályázók folyamodásai vétetnek figyelembe, akik magyar állampolgárok és már több éven át szolgáltak kapitányi minőségben.

A pályázati kérvények folyó 1908. évi február hó végeig nyújtandók be a fentnevezett társaság igazgatóságához.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RESZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4½% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Üveg- és porcellán-

raktáramat szép és

mesés olcsóságú tár-

gyakkal szereltem fel.

KORNICZAI G.

Via Governo 22. (Corso.)

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Fiumei első magyar rizshántoló-és rizskeményítőgyár részv. - társaság

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VEDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Jó családból való fiatal német leány

jó bizonyítványokkal ajánlkozik

ővönőnek.

Állanlatok Fiume poste resztante „St. Ernestine” néven kértnek.

25

Magyar Wellmann Testvérek Nagy
cég. választék

FIUME, Via del Pozzo 2. Telefon sz. 19.

vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkek dúsan felszerelt raktára olcsó árakon.

Takaréktűzhelyek! Kályhaellenzők! Széntartók! Mérlegek!

Krupp-féle Hazai gyártmányu losonci
Berndorfi nickeledények. Excelsior zománcedények.

ROSENBERGER B.
nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso) Fiume Via Governo 22 (Corso)
Telefon sz. 504.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶
Via Adamich 1. sz. Via Adamich 1. sz.

Villamos világítási, villámhárító, telefon és villanyos-csengő berendezések.
Villamos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.
Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfgram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Központi Mosóda

Vicolo Germania I. ◀▶ Vicolo Germania I.

Alulírott tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Vicolo Germania I. sz. alatt levő

Központi mosódát és vasaló-intézetet

saját számlámra vette át és az üzlet vezetésével **Stolzer József** urat, azelőtt éveken át volt helybeli mosóda-tulajdonost, bízom meg.

Kifogástalan tisztaságu munkáról, pontos szállításról és mérsékelt árakról biztosítom a n. é. közönséget és maradok mély tisztelettel

WERNDORFER HELÉN.

1200 darab
uri női és gyermek
TÉLI TRIKÓT

tekintettel a téli szezon előrehaladására bámulatos olcsón

ad el a

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrassy I. sz.

Bonbonniere Möve

Előkelő Mulató

Abbazia Bristol - szálló

Estenként nemzetközi varieté-előadások kizárólag elsőrendű művészi erők felléptetésével.

Kitűnő szellőztetés.

SERDOZ FRANCESCO

FIUME, Via del Fosso 2.
— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.

Fémárúk. - - -

Vasgerendák.

Nagy választék kályhák, tűzhelyek, pénzszekrények, konyhaedényekben stb.

Mindenféle használt
butort veszek
a legjobb árban.

Deutsch M.
Via Governo 4.

LIEBL ISTVAN
MONTE VERDE
vendéglője a Jelačić kaszárnyával szemben.

Kitűnő magyar konyha

Hamisítatlan magyar borok.
Kőbányai polgári sör.
Olcsó havi előfizetések.
Fedett tekepálya.

FABBRO GIUSEPPE

Via Governo — FIUME — (Corso)
Késes és köszörüs
dus raktárral a legjobb minőségű késárúkban és mindennemű vágószerszámban.
Nikkelezés és villányerőre berendezett műhely.

ELSO FIUMEI
RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).
Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szives pártfogást kér

Schönberg H. férfiszabó.

Cinematograf „EDISON”

Moziófénykép-terem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.
A legszebb és legtökéletesebb vetítési szerkezettel.
Villanyosan szellőztetett s kényelmes ülésekkel berendezett nézőtér.
Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.
Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító
GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalett-cikkek és szépítőszerek, - b. stb.

Elsőrangú divatszabászat
Himmel Ferdinánd Fiume
Via Adria I. sz. Zmaics-ház.

KÉSZIT:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat.
Mérsékelt árak. ● Kifogástalan szabás.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-mótorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja úgy cseplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzin lokomobiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes
jótállás
kifogástalan
üzemért!!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!
Rendkívül csekély benzinfogyasztás!
!!! 13-14 éves fiú is kezelheti !!!
Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!
200 drb. elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

Potosnyak E.

FIUME, Corsia Deak 38 I. em.
elválal zongora-javításokat hangzolásokat mérsékelt áron.

◀▶ **A báli szezonra** ▶◀

Uri fodrász üzletében teljesen új
férfi és női parókák
kaphatók vételre és kölcsönzésre is.

A külön női fodrász teremben minden hajmunka és frizura divatlap szerint is, olcsón és gyorsan végeztetik.

Egy hajmosás 2 kor.

Tisztelettel

Dedakin László
uri és női fodrász
ADRIA PALOTA.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDABAN FIUME.